

ostaja o tem veliko polje, ki bi se blagonosno obdelovati dalo.

Drugi kapitel pa je potreba deželne postave, po kateri bi se smeli le taki biki (junci) spuščati za pleme, ki so si za to pravico dobili licenco (dovoljenje). Pravo je zato zadel zadnji občni zbor naše družbe kmetijske, da je to jako važno stvar v obravnavo vzel, vsaj je menda reja goveje živine za deželo ravno tako važna, če ne še bolj, kakor konjska reja, za katero že davno obstoji postava, kateri žebec se sme rabiti za pleme in kateri ne. Na Štajarskem — slišimo — imajo lepo postavo že skoro 10 let — na papirji, v življenje pa ni še stopila. Da novo stvar vpeljati ni lahko, kdo bo to tajil; al na poli poti ostati zato, ker ni zložna, to pa tudi ni prav. Zanašamo se, da bode sl. odbor naše družbe kmetijske si oskrbel še iz drugih dežel načrt take postave, in ga predelal po razmerah naše dežele — na blagor kmetijstva!

Ali naj se sadna drevesa presajajo v jeseni ali spomladi?

Vsako jesen — piše v časniku „Pomolog. Monatsheft“ dr. Ed. Lukas, prva autoriteta v sadjereji na Nemškem, dobivam vprašanja: kedaj je najbolje presajati sadna drevesa. Enemu se dozdeva jesenski čas, drugemu iz prav tistega kraja pa spomladanski čas, najbolji, tako, da umni sadjerejci ne vedó, kaj je vendar pravo.

Na to vprašanje hočem zdaj odgovoriti in sadjerejcem po obilnih svojih skušnjah svetovati, kar je po mojih mislih najbolje.

Sadna drevesa se smejo saditi v jeseni, pa tudi spomladi.

V jeseni drevesa saditi je dobro v takih krajih, v katerih spomlad hitro nastopi in je spomlad večidel suha, v gorki, lahki in suhi zemlji; tudi na brežinah proti jugu obrnjenih se priporoča jesensko sajenje.

Spomladanska saditev je pa boljša v navadni ilovnati zemlji, posebno pa pri težki in mrzli zemlji.

Če pa ima gospodar drevesa, katera presaditi hoče, domá, ali vsaj blizu doma, zamore jih tudi v precej težki zemlji v jeseni saditi, al saditi jih mora takrat tako zgodaj, da še tisto jesen drevo zamore nove korenine pognati, tedaj ob času, ko zemlja ima še dovolj toplote; tudi morajo jame že nekoliko časa pred sajenjem izkopane biti, in rahla prst ali pa šuta se jej mora primešati; na kratko rečeno, kolikor mogoče mora se zdaj sajenemu drevesu gorko posteljati. Najbolji jesenski čas je zato mesec september (kimovec) in pa o začetku oktobra (vinotoka), prav za prav okoli sv. Mihele. Bolj na tanko pa, kakor mi moremo, nam kaže drevo samo, kdaj je čas v jeseni ga presaditi, — takrat namreč, ko je nehalo čez in čez zadnje popke nastavljati. Ko se je to zgodilo, se mora najprej drevesu previdno vse perje z nožem ali škarjami odstriči, potem naj se varno tako izkoplje, da se mu korenine preveč ne poškodujejo. Čez 14 dni odpadejo na drevesu še ostali listni receljni.

Da bi se drevo prav s kepo presajalo, ni ravno treba; vendar je koristno, da se tista prst, katera se še sama med koreninami drži, od njih ne odtrese. Sploh naj se v jeseni presajajo drevesa prav previdno, in nikoli naj se ne pozabi drevesu koj pri presajanju priliti.

Drevesa, ki so bila na divjake cepljena, se ne smejo nikoli globoko vsaditi, ampak bolj plitvo. Nasproti pa morajo na pritlikovce cepljena drevesa (jablane na ivanjače, hruške na kutne) zmirom s cepljenim mestom v zemljo priti. Če potem, ko je drevo vsajeno bilo, na-

stopi suho in gorko vreme, treba je drevo vsaki dan poškopiti s škropilnico. Pri hudem mrazu pozimi pa je treba rahle zemlje nasuti na mesto vsajenega drevesa, da mu zmrzlina ne škoduje. V prihodnji spomladi se pa ta zemlja lahko porabi zato, da se krog in krog drevesa nasuje.

Nikakor pa se ne smejo prepozno drevesa v jeseni, kakor se to rado godí, presajati. Če po tri- do šestdnevni zmrzlini in snegu nastopi zopet toplejše vreme, je vendar treba s presajanjem varno ravnati, ker se zemlja potem po snežnici zeló zmrazi. Če tudi se je zemlja na videz popolnoma stajala, se nahaja pod zemljo vendar še mnogo ledenih drobcev, kateri ovirajo rast koreninic in sprejem zemlje po njih. To se večkrat pripeti, sadjerejci pa na vse druge vzroke mislijo, zakaj se drevo ni prijelo, in na zadnje mora zategadel samo nedolžno drevesce po krivici krivo biti.

Sploh se sponašajo spomladi sajena drevesa veliko bolje memo onih, ki so v jeseni sajena bila; vendar je srečna rast od kraja in zemlje, kjer je drevo vsajeno bilo, tako zeló odvisna, da se v obče ne more za gotovo reči, ali je spomladanska ali jesenska saditev boljša. Če se dadó v jeseni tako zgodaj drevesa saditi, da se vkoreninijo po novih koreninicah, je to vsakako boljše, kajti prihodnjo spomlad rastejo potem drevesa že čvrsto v rahli in gorki zemlji, kakor je že gori rečeno bilo.

Vsako drevo v jeseni ali pa spomladi vsajeno, dokler ni novih koreninic pognalo, se mora za bolno drevo imeti, zakaj dokler ni v zvezi s prstjo, tudi od nje za rast potrebne gorkote dobivati ne more. Zato večkrat pozebejo pozno v jeseni sajena drevesa, ker od zemlje ne dobivajo potrebne toplote.

Sredstva, katera prav dobro teknejo vsajenim drevesom, so sledeča: 1. da se korenine še le ob sajenju obrežejo; 2. da se okoli korenin nasuje mešana gnoj (kompost); 3. da se nekoliko zrn od ovsa ali ječmena pod koreninino krono položi; 4. da se drevesu dobro prilije; 5. da se deblo noter do krone s slamo ovije, katera mu je bramba proti suhim vetrovom meseca sušca.

Če nekatera prav skrbno vsajena drevesa nočejo pognati, jih je treba v drugi polovici meseca maja ali v začetku rožnika zopet iz zemlje vzeti in jim korenine zopet obrezati, eno uro v vodo postaviti in potem jih vnovič saditi, dobro jim priliti in okoli drevesa nekoliko komposta položiti. Že čez 8 dni potem začno poganjati.

Da se le takošna drevesa dobro vkoreninijo, ki so v krepki zemlji izrastla, to se razume samo po sebi.

Gozdne in pašne razmere na Gorenškem.

Ker smo v 9. listu „Novic“ obljubili kaj več povedati o oni važni seji družbe kmetijske 25. dne u. m., spolnujemo danes to obljubo z opombo, da je to le kratek posnetek obširne obravnave, ki je omenjeni dan trajala več ur, pa se tudi zarad velike važnosti njene ne more rešiti po časnikih.

Prišlo je k tej obravnavi 11 mož iz Gorenškega, ki so zastopali občine: Bohinjsko Bistrico, Srednjo vas, Grad in Gorje; obrtnijska družba bila je zastopana po gosp. K. Lukmanu, vodji družbenem, gosp. K. Seitnerju, logarju družbenem, dr. K. Ahačiču, delničarju družbe in pa udu glavnega odbora družbe kmetijske; odbor družbe kmetijske je bil zastopan po svojem predsedniku baronu K. Wurzbachu in 9 odbornikih.

Ko je kmetijske družbe predsednik baron Wurzbach pozdravil skupščino in jej na kratko namen njen